

Uredništvo:
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice šte. 16.

Z urednikom se
more govoriti
vank dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šeststopenjska peti-
vrat 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 3 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 207.

V Ljubljani v sredo, 5. novembra 1884.

Tečaj I.

4. november.

Zakaj smo tak naslov izbrali denšnjemu članku? Včerajšnji dan vznemirjal je vso veliko prekoatlantično ljudovlado, od kanadskih jezer do Misisipijevega ustja, od obrežja tihega oceana do zalivov onega svetovnega morja, katero Ameriko loči od Evrope in Afrike. In ne smemo se čuditi tej razdraženosti! Vsaka volitev več ali manj razgreva prebivalstvo, njen vpliv se čuti celó pod našim zmernim političnim podnebjem, v naših vendar le malostnih razmerah. Kaj pa tedaj, če se volitev vrši na ozemlju, katero skoro toliko sveta obseza kakor vsa evropejska celina ter med narodom, obstoječim iz 50 milijonov svobodnih državljanov! Tudi tega ne smemo pozabiti, da se je včeraj in merilo odločilo, kdo da bode za prihodnja štiri leta kot predsednik gospodaril v Zjedinjenih Državah.

Uže z davna, predno je koncem leta 1860 vzplamtela velikanska ustaja v južnem delu Zjedinjenih Držav ter povzročila več let trajajočo srdito vojsko, ustanovili sta se dve stranki v ljudovladi. Po njih imenih se pač ne dá lahko sklepati o njih bistvu. „Demokrat“ severo-amerikanske republike bili so večidel naseljeni v južnih pokrajinah, katere se pečajo zlasti s poljedelstvom na velikih „plan-tazah“. Ta stranka se je potožila zlasti za vzdrževanje robstva. „Republikanci“ bili so — in so tudi dandanes še — ukoreninjeni v severnih državah, kjer se je poleg poljedelstva razcvetela živahna obrtnija in svetovna trgovina; oni so se v prvi vrsti trudili, da odstranijo sužnost ter odpravijo nadvlado južnih, manj obljubljenih držav.

Republikanci in demokratje stojé si nasproti tudi dandanes. Robstvo se je sicer takoj po končani vojski leta 1866. odpravilo, leta 1870. preneglasi so se Amerikanci celó v toliko, da so nevednim, surovim zamorcem, tem nepopoljšljivim otročjem, dovolili vse politične in državljanske pravice — toda stran-

karsko nasprotje se je ohranilo v drugi obliki. Na razmerje ameriksankih strank vpliva namreč v prvi vrsti vprašanje o prosti trgovini in zaščitni varini, potem pa pride v poštev tudi ozir na skelečo rano ameriksanske ljudovlade, na podkupljivost in spridenost uradniškega osobja. Starorimski Cincinnatus ali plebejski junak Manius Curius Dentatus baje sploh ne bodeta mnogo posnemovalcev našla na razoranem ozemlju ameriksanskega strankarstva. Vender se mora priznati, da korupcija uradnikov in parlamentnih zastopnikov omadežuje zlasti republikansko stranko, katera ima uže 18 let državno krmilo v svoji oblasti. Kar se je v zadnjem času, največ pod predsedništvom slovečega generala Granta, gresilo v tem oziru, daleč presega vse zmote ruskega činovništva. Prikazni, kakor glasoviti „Tamanyrins“, kakor predrzne kradnje pri raznih železnicah in škandalozno vedenje tako zvanih Carpetbaggers, t. j. onih uradnikov, kateri so se z republikanskega severa odposlali v demokratični jug, so nam jasen dokaz, da ima velika transatlantična republika poleg mnogih, jako čestivrednih lastnostij, vendar še marsikatero grdo pego na svojem deviškem trupu. Državna blagajna se čestokrat na nesramen način pleni in oropa od nizkih značajev, katerim je politika postala rokodelstvo. Le jeden slučaj v dokaz! Pred nekaj dnij smo omenili, da je potreščina za vojaške penzije letos poskočila v avstrijskem vojnem budgetu skoro na 11 milijonov gl. Marsikateremu se je to silno veliko zdelo in nejevoljno mrmraje majal je z glavo nad tako „potrato“. Toda takoj bi moral potihniti, ako bi zvedel, da so Zjedinjene Države l. 1883 le za vojaške penzije morale plačati 100 milijonov dolarjev, t. j. 180 milijonov goldinarjev, skoro še jedenkrat toliko, kakor stane vsa naša stalna vojska. Vsa ameriksanska „armada“ broji komaj 50 000 mož; razvidi se tedaj, kako grda se godi državnim dohodkom v svobodni državi navzlic vsemu javnemu nadzorstvu!

Oni mogotec pa, kateri ima, se vé da s pritrjevanjem senata, imenovati uradnike in častnike, je predsednik severo-ameriksanske ljudovlade. Njegove pravice so tako obširne, da se skoro ne razločujejo mnogo od prerogative konstitucionalnega vladarja v ustavni monarhiji. Radi tega se uname vsako četrto leto med strankami srdita volilna borba, kateri je predmet osoba onega kandidata, kojemu se ima izročiti sedež v Washingtonski „beli hiši.“ Tudi sedaj sta se stranki silno napenjali, da proderete s svojim izvoljencem. Republikanci postavili so kandidatom nadarjenega državnika Blaine-a, kateri je pa vsled svojih zvez z gori označenimi nečistimi in grabežljivimi elementi na jako slabem glasu. Demokratje se borujejo za Clevelanda, o katerem se trdi, da ima čiste roke ter hoče energično postopati zoper sprideno svojat, katera se okoristi z državnim plenom. „Blaine“ na jedni, „Cleveland“ na drugi strani, to je bil tedaj včeraj bojni krik ameriksankih strank.

Toda ameriksankim razmeram nekaj čisto nenavadnega pripetilo se je pri tej volitvi. Vsaka stranka imela je svoje uskoke, kateri so preskočili v nasprotni tabor. Doslej so namreč Nemci, kateri se silno množé v Zjedinjenih Državah, vedno glasovali z republikanci. Sedaj pa jim je zloraba javnega zaupanja pri uradnikih svoje stranke uže presedala, in tedaj so se merodajni državniki med nemškimi Amerikanci, na pr. senator K. Schurz, zedinili z demokrati ter se odločili za Clevelandovo kandidaturo. Z druge strani ima pa tudi demokratična stranka, zlasti po severnih državah svoje ptice ujede. Slaboglasnim „Tamanydemokratom“ strogi Cleveland ni nič kaj po godu, mnogo bolj jim ugaja Blaine in tedaj so se i oni odcepili od velike demokratične stranke in prestopili so v nasprotni tabor.

Nade na konečno zmago bile so še pred kratkim skoro po polnem jednake na obeh straneh. Predsednik Zjedinjenih Držav voli se namreč po volilnih možeh. Vsaka država — sedaj jih je 38 — voli toliko volilnih mož,

Listek.

Primer naravine mehanike.

Schopenhauer sicer zahteva, naj se zmota iztrebi, kjerkoli se nahaja, zanimljivo pa je, da so učeni sodniki, ki so pred nekaterimi leti v Berolinu imeli oddeliti častna darila za najboljšo rešitev vprašanja: „Je li koristno, ljudstvo pustiti v zmoti ali ne?“ jednako nadarili zanikavni in pritrdilni odgovor izmed mnogih došlih. Schillerjeva Kassandra toži: „Nur der Irrthum ist das Leben — und das Wissen ist der Tod,“ koliko se menjava „Nur das Wissen ist das Leben — und der Irrthum ist der Tod“ tudi da opravičevati, razložil je Jul. Frauenstädt, in Macaulay zedinja nasprotji v izreku: „Kjer je mnogo zmote, nahaja se tudi dokaj resnice.“ — Zdi se nam, da je ta nedoločnost v prevažni zadevi prav brezsrčna zvijača narave proti nam, ki pa ima vender pomen čudovito globokoumnega korektiva človeškemu duhu.

Naj velja to ali ono, dovoljeno je pač, pojasniti ono zmoto, ki danes, kakor pred sto

leti, deli znanosti o naravi v opisovalne in razlagajoče, v „prirodopis“ in „prirodoznanstvo.“ Kajti upadel je gospodujoči vpliv Lindejevih doktrinarcev, ki so le obliko živečega telesa opisavali, le da bi je vtaknili v umetno šablono zisteme. Živih bitij vnanjo obliko in notranjo upravo ter vse njih pojave in lastnosti razlagati ter umevati; tvorne moči iskati, ki so vedno in povsodi delujoč celoto življenja pretvorile v raznoterost mnogobrojnih živalij in rastlin — to je smoter znanja v botaniki in zoologiji, popolno vsprejeto onemu fizike in kemije, tako zvanih razlagajočih strok naravoslovja. Samo opisovanje postalo je — nemoderno, da si je bilo potrebna stopnja v lestvici spoznanja.

Ne bomo navajali bistroumnih dokazov, da se je posrečilo tudi uže nekatere živalske in rastlinske pojave ukloniti abstraktni oblasti števila, ne bomo razvijali zakona, da čut rase v aritmetični progresiji, ako v geometrijski postaja nagib močnejši, v nemar pustimo oblast geometrijskih črt, bodi si v rasti malega mahu ali pa mogočnega drevesa — vsaj stoji med skrajno učenostnim razumevanjem narave in nedoločnim čutom o nje večni krasoti oni pri-

prosti, a polno zadovoljilni pouk o uprav tehnični dovršenosti organskih bitij.

Da je narava uže davno udejanstvila načela, kakeršna je izumila novejša tehnika, ali jih pa — še le bo, kaže nam praviznenadno naravni letalni stroj — ptičje telo. Sicer baje ne bo dolgo, pa bodo tudi ljudje tekmovali s golobi in žrjavi v zraku leteč. Zagotavljajo vsaj, da bo pač možno napolneno Faurejevo baterijo in dynamo-stroj — kar oboje vzame le malo prostora in niti ne tehta dva centa — porabiti kot ugodno gonilno moč umetnemu letalnemu stroju, ki se ne bo dal strahovati vetru in se bode voljno pustil ravnati človeškemu krmarju. Tedaj bo pač v sleherni strehi primerna luknja, od koder bodo prebivalci izletavali na svoje opravke v dalnja mesta, ali kamor jih ženejo želje srca.

Vender bo ptica v zraku ostala vsekdar nedosežno mojstersko delo v vrsti imenovanih priprav. Ladiji podobno, lahko a čvrsto telo, kateremu so plitvo vzbočene peruti jadra; rep vsestransko obratno, sedaj ozko, sedaj širo krmilo; oči neutrudni bistri, na pravo mesto postavljeni paznik — to vse neprimerljivo odlikuje živega jadralca v zraku.

kolikor ima zastopnikov v senatu in v narodni zbornici. Vsega vkup je tedaj 401 volilnih glasov, kateri zastopajo 10 milijonov prvotnih volilcev. Absolutna večina, katere je potrebna za pravokretno volitev predsednika, znaša tedaj 201. Ali nobena stranka ne razpolaga s tem številom. Če je demokratom osigurjenih 14 južnih držav s 153 volilnimi glasovi, smejo republikanci absolutno računati na 17 severnih in zapadnih držav s 174 izborniki. Okolo ostalih sedem držav pa se suče volilna borba. Med njimi nahajamo prevažni New-York s 36, Ohio s 23, Indijano s 15 glasovi. Toda, uže državna volitev 14. oktobra v Ohio je pokazala, da imajo republikanci večino v tej državi, in tedaj je skoro gotovo, da bodo prodrli tudi s svojim kandidatom za predsedniški sedež ter da bode prihodnje leto državno krmilo izročilo njihovemu izbrancu, republikancu Blaineu.

Kolikor toliko vplivala bode Blainova volitev tudi na evropske razmere. Ne bomo se ozirali na duševni interes, kateri tudi Evropejca navdaja nasproti notranjim premembam tako imenitne države kakor je severoamerikanska ljudovlada. Temveč Blaine zastopa nazore, kateri utegnejo prej ali slej preglavico delati marsikateremu evropskemu državljanu. V svoji trgovinski politiki zastopa ameriški republikanec zaščitno carino, ono sistemo tedaj, kateri je njegov veliki rojak Carey veljavo pridobil med znanstvenim svetom. Gledé vnanje politike pa je agresivni Blaine odločen prijatelj Ircev, ki so na vse kriplje delali za volilne moze njegove stranke. Sigurno tedaj angleški kabinet ne bode imel nobenega povoda, veseliti se ameriških volitev 4ega novembra!

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Kar se tiče notranje politike obrača v prvi vrsti delovanje delegacij pozornost našim. Včeraj sestel se je proračunski odsek avstrijske delegacije v posvetovanje. Načrt proračuna ministerstva vnanjih zadev bil je nespremenjen sprejet. Minister vnanjih zadev grof Kálnoky razložil je potem politiko Avstro-Ogerske nasproti balkanskim državicam ter izjavil, da je tudi prijateljstvo naše države z Italijo neskaljeno. Zveza z Nemčijo da je čvrst porok proti od katere koli strani izvirajočemu kaljenju evropskega miru; tudi z Rusijo da so se prijateljske razmere učvrstile. Shod treh cesarjev v Skjernjevicah da ima namen, ohraniti za dolgo časa evropski mir. Konečno izjavil je minister, da bode Avstro-Ogerska skrbela za to, da se Turčija prisili, da izpolni svojo dolžnost gledé zidanja istočne železnice.

Kakor dunajski listi poročajo, sestel se bode državni zbor takoj, ko delegacije do-

Čok je kaj čvrsto zgrajen, hrbtnica v njem ima trdno zvezana vretena, ki celo v ledjih niso toliko popustljiva, da bi se zibale prsi na njih, kakor glava na vratu. Taka gibčnost odlikuje sesalec in tem potnikom na kopnem ugaja, kljubuje po zahtevi trdne podloge za peroti. Kakor da je izurjen mehanik sestavljal umetni stvor ptičji, razstavljena je teža telesa tako, da so krila pripeta blizu nad skupnim težiščem; saj bi sicer ptič v zraku bil manj varen kakor sprehajalec na vrvi. — Bistre, dalekovidne oči vsajene so sicer skoro nepremakljivo na mali lehkhi glavi, a očitno je, da ima vsestranska gibljivost vitkega vratu namen, ono pomankljivost namestiti — vzgled soglasne vzajemnosti delovna korist celote.

Druge posebnosti, ki tudi merijo na to, da se omogoči in olajša letanje, ima okostje, Upravljen je po prav modernih načelih mehanike. Njega nalog ni le varovanje mehkih delov, katere oklepa; podloga je tudi muskulom, ki nategnejo sedaj ta, sedaj oni del časih težkega telesa. Trdne morajo toraj biti ogradi, a ne manj potrebno je, da so kolikor mogoče lahke. Isti nasprotni zahtevi ima splošni inženjer, če dobi nalog, da naredi za-

vršijo svoje poslovanje. Kot prvi predmet razven proračuna za leto 1885 razpravljaj se bode načrt novega kaznenega zakona.

Avtonomni pravilnik gledé ribarstva Chioggiotovi v jadranskem morju proglasil se bode te dni na temelju goriške konvencije, sklenene med Avstro-Ogersko in Italije.

Adresa hrvatskega sabora predala se bode Nj. veličanstvu cesarju med 10. in 15. novembrom. Adreso predala bodeta saborski predsednik Mirko Hrvat in prvi podpredsednik Vaso Gjurgjevič.

Tuje dežele.

Iz Rima se brzojavlja, da bode v kratkem imenovan naslednik kardinala Ledochovskega v Poznanji. Iz Berolina se ta včisti sicer še ni potrdila, ne obistini-li se, potem je jasno, da se je doseglo konečno sporazumljenje med rimsko stolico in Nemčijo.

„Pol. Corr.“ poroča se iz Belega Grada, da namerava srbski ministerski predsednik in minister financ, Miljutin Garašanin, izvesti v svojem resortu bitne reforme. Tem povodom da se bodo vršile tudi znatne premembe gledé osebjav v finančnem ministerstvu.

Italijanski parlament razpravljaj bode v predstojećem zasedanji o reformi provincijalnega in občinskega reda. Volilno pravo podelilo se bode vsakemu državljanu, kateri dokaže določeno stopinjo naobraženosti. Tudi ženskam bode se volilno pravo načelno priznalo.

Včisti se množe, da je Anglija prevzela posredovanje med Francijo in Kitajsko. Francija da je pripravljena, popustiti zahtevo gledé vojne odškodnine in vsled tega je upati, da bode angleško posredovanje imelo dovoljen vspeh.

Iz Kartuma prihaja važna včisti, da je posadka tega mesta z generalom Gordonom vred pala Mahdijevi vojski v roke. Lord Granville rekel je sicer včeraj v angleškem parlamentu, da to poročilo ni resnično, no privatni brzojavi iz Kahire potrjujejo žalostno osodo Gordonovo, javljajoč, da je Gordonova flotila blizu Kartuma bila po polnem razbita in da je omenjeni general uže 25 dnij v Mahdijevi oblasti.

Dopisi.

Z Gorenjskega, 2. novembra. (Izv. dop.)

Pri nas imamo te dni krasno vreme. Skoro se zdi človeku, kakor da bi se ne približevala zima, tako gorko pripekajo časi solčni žarki. Na sprehodu dobé se lahko še cveteče rastline, in tudi rudeče jagode niso noben „unicum“ — dokaz, kako tople dneve imeli smo z malimi izjemami minole tedne. — Deželnega zbora seje in obravnave so nas vrlo zanimale. Posebno z zanimanjem smo sledili sejam, v katerih se je pretresalo razmerje

dosti trden steber, ki bo ob enem lehak, toraj narejen iz primerno najmanj snovi in tedaj najcenejši. „Cenó“ pa pomenja v živalski ekonomiji najmanji trud za zgraditev in vzdrževanje lastnega telesa. Čem manj treba, tem bolje. — Strokovni mojster spomnil se bo, kako teorija stvarja opore, ki imajo kljubovati sločnim silam, in ukazal bo narediti steber v podobi votlega cylindra. Ne bo toraj naredil polno oporo, nego širneje votlo. No-veje, čudovito lahke konstrukcije železnih mostov in odrov kažejo slično načelo. In kedo se ne spomina votlih bilk naših trav, preslice in bambusa (naravoslovec pozna še preobilo menjav iste uprave pri rastlinah), in kedo ne vé vsaj, da so stebričaste kosti v perotih in nogah tičjih tudi votle! Iz tenke lupine so, lahke in vender tolikanj trdne.

Oni modrijan, ki smo ga v uvodu prvega omenili, hvali čudovito štedljivost narave in kot skrajni vzgled omenja, da je celo ženska krasota le skop dar, hitro minljiv in le za oni čas podarjen, ko ga je treba samopridnim namenom. Vender Schopenhauer uže davno ni več v modi in njega modrovanju ne verujemo kar brez pomisleka; posebno kot

kranjske hranilnice nasproti deželi kranjski. Žal, da skoro nimamo upanja, da bode zakon, katerega bi tako veselo pozdravili, postal veljaven; razlogi g. deželnega predsednika, ki je pojasnil zbornici pravno stališče te zadeve, kažejo, da si dežela sama ne more pomagati v važni tej stvari. Vender upamo, da vsaj prizadevanje naših gg. poslancev ne bode brez vsacega vpliva na društvo, ki računa z milijoni naše dežele; oni gospodje, ki odločujejo zgodovino hranilnice, so lahko sprevideli, kako misli narod o njihovem gospodarstvu — morebiti ni vsaj vsaka beseda padla na nerodovita tla? ...

„Lex Šuklje“, ki odobreni nas stanovnike po deželi, je tudi vzbudila obče zadostenje. Bog ne daj, da bi glavnemu mestu našemu, beli Ljubljani, ne privoščili vsega dobrega in najboljšega — a zdi se nam, da naša dōba ni dōba privilegij, in kakor smo veseli blagostanja naše stolnice, tako vender moramo pripoznati, da se nam zdé le te razmere pravične, kakršne bodo nastale vsled nove postave.

Zakon, sklenen zoper žganje, narejeno iz spirita, nas je tudi jako oveselil. Ne vemo sicer, kako se bode vse hvale vredna teorija obnesla v praksi, a radostni smo, da se je vsaj nekaj storilo v tem obziru; brez blagotnih nasledkov gotovo ne bode postava zoper gnjusni „jeruš“ — ki se je pri nas, žal, uže tako udomačil. Našim navadnim „jerušarjem“ bode vsaj pot do ljubljene žgane pijače nekoliko zagrajena, in to je uže nekaj!

P.

Razne vesti.

— (Obisk pokopališč) na Dunaji bil je letos ogromen. Ker leži na novem centralnem mirodvoru uže nad 230 000 mrličev pokopanih (in vender je pokopališče še le 10 let v rabi!), lahko razumemo, da je malo prebivalcev ogromnega mesta, ki bi ne imeli nobenega dražega na onem ogromnem mrtvaškem polji. Kakor ljudsko preseljevanje, tako se je zdelo človeku, ko je gledal tisoče in zopet tisoče, ki so hiteli na pokopališče. Nad tri sto železničnih vlakov, 385 vagonov konjske železnice, brez števila privatnih kočij in obilo omnibusov vozilo je obiskovalce tja in nazaj. Ceni se, da se je kaci 150 000 ljudi peljalo; ravno toliko, če še ne več, šlo jih je peš, počastit svoje drage. — Da je pri toliki masi ljudstva kaka nesreča lahko mogoča, se razume samo po sobi. Listi poročajo o več nezgodah in telesnih poškodbah, ki so zadela obiskovalce v ogromni gneči.

— (Bolezen Sare Bernhardt.) Slavna tragedinja bode skoro ozdravela. Pravi, da je interesantni bolnici posebno to pomagalo na noge, ker je ravnatelj gledišča izjavil, da bode njeno ulogo igrala druga igralka, ako Sarah ne bode

prijatelji vsega lepega nikakor ne moremo zagovarjati brezsrčne, neotesane černosti, a štedljivost narave je nedvojno izraz za istinitost. Koliko se prihrani pticu vsled imenovane olajšave ogradi! Brez nje trebalo bi krepkeh muskulov, ki bi zahtevali več hranitve, pogoj tej bi morali biti jačji prebavni organi itd.

Kako zna narava dane razmere ugodno izkoristiti, kaže nam umna poraba votlin v tičjih kosteh. Vse namreč občujejo z notrino pluč ob enem s posebnimi mehovi, ki so na raznih krajih telesa pod kožo. Marsikateri je kuharici hvaležen, ako so slednje „napolnene“ pri pečeni kuretni; življenja vesela ptica pa v imenovane prostore nabere zraka pri vzdihu — za potnico, predno se vspne nad zemsko okrožje, v lastniti svoj staroklasični element. Kako težko je človeku sopsti, kadar mu breme ovira gibanje prsi! Leteči ptici pa je lastno telo zadostno breme, ki posebno teží prsi, kjer natezajo muskuli perotnice.

To nepriležnost čutila bi ptica, da ni vsaj deloma oproščena potrebnega krepkega dihanja vsled previdne uprave. Kedo se ne spomina navadnega brošča, ki se z neukretno

okrevala. Potem je bila pa kmalu po konci in listi poročajo, da pride te dni v Pariz nazaj. Reklama se pa res dela v neštevilnih podobah.

— (Letos bi morali šteti 1887 po Kr. rojstvu!) tako dokazuje nam James Pearson, član kraljeve astronomne družbe v Londonu. Iz njegovih preračunov se kaže, da se je pri nastavi začetka našemu časostetju, kateremu se je splošno vzelo 753. leto po sezidanji Rima, napravila napaka za cela tri leta. Evzebij pravi, da je bil Jezus Kristus v 42. letu vladanja cesarja Avgusta rojen, in to vladanje se je pričelo v 709. letu po sezidanji Rima, torej bi bilo 750. leto za rojstvo Kristusovo. Sv. Lukež pa piše v 15. letu vladanja Tiberijevega, da je bil Kristus blizu 30 let star. Tiberij je nastopil vladarstvo v avgustu leta 767. po sezidanji Rima. Prištejmo 14 k 767 in odpočejmo zopet 31, dobimo zopet leto 750. James Pearson navaja še okoli deset enakih vzgladov, kateri kažejo isti rezultat. V 6. stoletju je živel znamenit Dionizij Mali, kateri je po analognem računu stavil Kristusovo rojstvo v leto 753. po sezidanji Rima, in to je bil začetek našemu koledarju. Moderna raziskovanja pa nasprotno dokazujejo, da je bil Kristus proti koncu leta 750. po sezidanji Rima rojen, t. j. tri leta pozneje, kakor se je sploh vzelo za koledarje. Mi imamo letos prav za prav 1887. leto po Kristusovem rojstvu, a ne 1884. leto, torej bi se morali koledarji popraviti. Tako učena raziskavanja Jamesa Pearsona.

Domače stvari.

— Nj. c. in kr. apostolsko veličanstvo izvolilo je občini Vrh v črnomaljskem okraju podariti iz Najvišje zasebne blagajnice za zidanje šole 200 gold. podpore.

— (Imenovanja in premeščenja.) Pri okrožnem sodišči v Rovinji poslujoči tržaške sodnije svetnik gosp. Klemens Mrak premeščen je na prošnjo k deželni sodnji v Trst; državnega pravdnika namestnik v Trstu gosp. Edvard Leitner imenovan je deželne sodnije svetnikom v Trstu; svetni tajnik pri okrožni sodnji v Rudolfovem gospod Rudolf Ulepič pl. Krainfels imenovan je deželne sodnije svetovalcem v Rudolfovem; sodni pristav pri deželni sodnji v Gradci gosp. doktor J. Gross imenovan je državnega pravdnika namestnikom v Ljubnem; sodni pristav v Labinu gosp. Mihael Gabrijelčič premeščen je na lastno prošnjo v Tolmin; avskultant gosp. Karol Kovačič imenovan je sodnim pristavom za Komen; kancelist pri okrožni sodnji v Gorici gosp. Ferdinand Gigoj imenovan je predstojnikom pomožnih uradov pri okrožni sodnji v Gorici.

— (Lepe zrele ukusne maline) prinesla nam je danes prijazna roka v uredništvo. Ta pozen sadež dozorel je na solnčnem kraju ljubljanskega Gradu. Gospod nam je pripovedoval, da jih je našel precej obilo. Pomeni li to gorko ali mrazlo zimo?

počasnostjo dihač preskrbi z zrakom, predno vzleti, da mu ni treba skrbeti za „kislec“, kadar mu vso pozornost in moč jemlje letanje?!

Celo prožnost jemlje si lahko živa ptica v službo. Vselej, kadar leteč razprte peroti mahne navzdol, stisnejo se znane „vile“, ki spredaj pred prsnico (konjem) sloné ter dosežajo s konci pregib na korenu perot. Prožnost pomore vilicam iz stiske, razpró se zopet, in ker pri tem tiščé ob imenovani pregib, pomagajo dvigniti peroti za nov namáh. Tako je z več strani olajšano delo letalnim muskulom, ki so v zdatni množini nakupičeni blizu težišča telesa. Trdno in obsežno podlogo jim tu ponuja prsnica, ki ni le ogromno razširjena in podaljšana, tako da se na njo oslanja celo skoro ves drob, nego posluhuje se tudi tretje dimenzije v grebenu, da zadoštuje zahtevi prevažnih mišic, ki od tod segajo na koren kreljut.

Na možnost letanja ozira se nadalje s pravo tehnično previdnostjo uprava nog, ne da bi bila pozabljena priležnost njih prvotnemu namenu. Dasi imate truplo noseč namestovati tudi prednji nogi sesalcev, vendar ne smeta njih teža in oblika postaviti ovire

— (Meteor,) ali svetlo, jako krasno in barveno izpodnebno opazovali smo včeraj zvečer ob 5¹/₄. uri ter tudi pozneje 2 minuti čez 7. uro na severo-vzhodu.

— (Tat,) kateri je kradel na pokopališču pri sv. Krištofu sveče in steklenice, bil je nekoč 10 letni dečko Janez Inglič.

— (Vabilo.) Posvetovanje o ustanovitvi posojilnice v Krškem boče v nedeljo 9. t. m. v Krškem, v nedeljo 16. t. m. v Leskovci, vselej ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju. V Leskovci boče tudi občni zbor kmetijske podružnice ob enem. Vabljeni so vsi p. n. udje kmetijske podružnice in sploh možje, ki imajo lastno premoženje, rokodelstvo ali kupčijo. Za osnovni odbor J. Lapajne.

— (Divjega mačka) ustrelil je dne 31. oktobra logar v gozdu ponoviške graščine. Gospod Hren, lastnik tega gozda, podaril je žival tukajšnjemu deželnemu muzeju.

— (Iz Pazina) se poroča: Nekov Giuseppe Viola ukral je Mariji Rauch 500 gld. ter jo potem popihal s svojo „dulcineo“ iz Pazina bog vé kam — morda v Ljubljano?

— (Iz Trsta) se poroča, da je iz tamšnjega mestnega zapora včeraj zjutraj pobegnil kaznenec Miroslav Vravbek iz Sereta. Zlezel je v sod, kateri je stal na dvorišču ter potem s pomočjo lestvice, katera je bila tam, ubegnil čez zidovje na prosto.

Iz seje mestnega odbora ljubljanskega.

V Ljubljani, 4. novembra.

Začetek seje napovedan ob 6. uri zvečer, a ker so bili gospodje odborniki najbrže po presilnih opravih zadržani ter se jih ni o pravem času sešlo zadostno število, marveč so le bolj polagoma dohajali, zakasnil se je nekoliko pričetek.

Navzočih 16 odbornikov; prvosedstvo vodi gosp. župan Grasselli.

Gosp. župan otvori sejo, konstatuje sklepčnost zbora ter imenuje overovatelja zapisnika gg. dr. Derča in Hribarja.

I. Gosp. župan Grasselli naznanja pretožno vèst o smrti prvega magistratnega svetnika ljubljanskega g. Ljudevita Perone. Gosp. župan omenja, da je bil pokojnik v svojem mnogoletnem poslovanju marljiv, vztrajen, vzoren uradnik, za to pa mu bode tudi ljubljansko mesto ohranilo hvaležen spomin. Gosp. župan potem povabi gg. odbornike, naj v znamenje spoštovanja in sožalja izvolé vzdigniti se. — Se zgodi.

Gosp. župan naznanja na dalje, da je mesto ljubljansko izvolilo vladiko Strossmayerja častnim meščanom ter da je dotična diploma zdaj uže dočelana. Gg. odbornika dr. Mošé in Hribar izročila jo bosta prevzvišenemu gosp. vladiki o priliki njegovega boravenja v Zagrebu pri otvorenju galerije. Tema dvema gospodoma da se bodo pridružili tudi g. podžupan Petričič ter gg. odb. dr. Zarnik in

vzletu. Zatorej ste kosti v kolku v pretrdni zvezi s hrbtenico, ki je ptiču istega pomena, kakor temelj poslopju; in zatorej je obilna muskulatura nog na njih gorenji konec potisnena, s čemer je zabranjeno, da ni težkih delov predaleč od skupnega težišča v prsih. Od muskulov pa so izpeljane po tankem, tedaj lahko spodnjem delu nog skozi do prstov kite. Gibanje se torej vrši na isti način, kakor železniški čuvaj izpred svojega stana zapira oddaljena pota. Da se naj truplo v ugodni poševni legi vpira, ne smete ostati nogi zadnjemu koncu telesa preblizu; od težišča navzdol izpeljana navpična črta pasti ima med razprte prste. To mehanično zahtevno ne zadovoljuje le precejšnja dolgost prstov, nego na prav umen način je ptičja noga navadno v kolenu tako sklonjena, da leži stegno vodoravno ob truplu, in vsled tega ste nogi dokaj pomaknjeni naprej.

Pričakujemo pač, da so nad tolikimi tehničnimi pripravami za omogočenje in olajšanje letanja peroti ne manj umovito urejeni. Radi jih imenujemo jadra, in vendar je razloček tvornih in trpnih jader le v učinku poravnani.

(Konec prihodnjic.)

Geba. Gosp. župan prosi zbor, naj pooblasti te gospode, da zastopajo v Zagrebu mesto ljubljansko v znamenje živega zanimanja za jugoslovansko gibanje. — Zbor odobrovalno pritrdi.

Dalje g. župan poroča, da je mestna občina goriska poslala računski zaključek za 1883. leto ter da je na ogled gospodom.

Naposled omenja g. župan, da ga je neprijetno dirnol, da se je v „Ljublj. Listu“ oglasilo baje več meščanov, češ, da ukrepi slednje tajne seje niso veljavni, ker je bilo samo 15 udeležencev. Župan konstatuje iz zapisnika, da je bilo v tajni seji 16 odbornikov, ter omenja nadalje, da je v to mer uže zadevo uradno pojasnil tudi v „Ljublj. Listu“. Zbor je bil sklepčen, ukrepi njegovi so veljavni in g. župan obžaluje, da se je to, kar se je godilo v tajni seji, spravilo na tak čuden način v javnost. On izreka takemu početju dotičnega odbornika grajo in nevoljo in meni, da mu bode tudi ves zbor pridrdil. — Zbor pritrdi.

Gosp. mest. odb. dr. Zarnik meni, da je dotični odbornik, kateri je spravil to zadevo iz tajne seje, imel gotovo vselej in povsodi priliko, grajati nedostatnosti, čemu spravljati v javnosti? Tudi on predlaga, naj mestni zastop izreče nevoljo, da se je to zgodilo od moža iz srede mestnega zastopa. — Se izreče graja.

Gosp. župan prečita še g. Jakoba Skerbinca pismo, v katerem on zahteva, naj bi se sklepi tajne seje anulirali, ker je bilo pri seji premalo odbornikov, da ni bil zbor sklepčen. Župan še jedenkrat izreče, da je bil zbor sklepčen.

Gosp. mest. odb. Hribar poroča v imenu finančnega odseka o računskih sklepkih blagajnic in zaklad za l. 1883.

Vsi predlogi finančnega odseka se brez ugovora odobré.

Gosp. mest. odb. Pakič nasvetuje, naj se nakupi za „Národní dom“ za 300 gld. srečk. — Predlog se vzprejme.

Tretja točka dnevnega reda: „Šolskega odseka poročilo o ustanovitvi ljudske šole z nemškimi učnim jezikom“ se odloži za prihodnjo sejo, danes teden, ker je bila ura uže ³/₄8. in je zbor imel še tajno sejo.

Izpred sodišča.

(„Slovan“ contra „Ljubljanski List.“) [Konec.] Provociran po takem po vsem nedostojnem postopanju „Slovana“ prijavil je „Ljublj. List“ polemichen članek, kateri je tako hudo spekel občutno uredništvo, da je proti uredniku, profesorju Šukljeju, uročilo sodniško tožbo. Sklicevala sta se tožitelja na § 496. kaz. zak., s katerim pravom, je pač neumevno. Merodajen za taka kaznjiva dejanja je vendar le § 491., in prestopki proti temu paragrafu, ako se vršé po tiskovini, spadajo v področje porotnih sodišč. Pa tudi v tem slučaju, ako se mestno deleg. sodišče spozná pristojnim za to obravnavo, je obtožnica očitno ničeva. Iz tekstacije § 496 se namreč jasno razvidi, da mora biti zaljena gotova oseba, *eine bestimmte Person*. Kje pa — vpraša zatoženec — se nahaja v članku, oziroma na inkriminiranem mestu le eden izraz, kateri bi mogel meriti bodisi na gosp. Hribarja, bodisi na gosp. Trstenjaka? S svojim citatom urednik „Ljublj. Lista“ tudi ni meril na nobeno konkretno, znano osebo; imel je v mislih le onega nevrredneža, kateri je na grd način zlorabil posel deželno-zborskega poročevalca. V kolikor sta tožnika imela opraviti s tem neistinitim poročilom, prof. Šuklje ni znal ter tudi ni imel povoda, brigati se za dotično osebo.

Konečno se je zatoženi urednik tudi na to skliceval, da ni rabil lastnega izraza, temveč le zgodovinski citat, pri katerem se sploh ne dá spremeniti. Pripoveduje potem genezis dotičnega izreka Friderika II. ter odločno protestuje proti temu, da bi se citat interpretiral ravno tako, kakor se tolmačijo lastne besede. Citat se le redko kedaj po polnem ujema s predmetom, kateremu je namenjeno. Po vseh zakonih stilistike zadostuje, če je le nekaj sličnosti, le nekaj podobnosti v navedeni primeri. Zatorej pričakuje zatoženec, da bode visoka sodnja ovrgla ničevno zatožbo.

O izidu obravnave smo uže poročali; kakor se razume samo po sebi, je prof. Šuklje takoj po razsodbi naznanil priziv do višje instance.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Budimpešta, 4. novembra. Budgetni odsek avstrijske delegacije sprejel je budget vnanjih zadev nespremenjen. Grof Kálnoky razlagal je politiko Avstrije, delujočo na to, da se konsolidirajo balkanske države in je izjavil, da je prijateljstvo z Italijo še vedno nespremenjeno. Zveza z Nemčijo je najboljša in najtrdnjša podlaga mirovne politike zoper vse slučaje; ta zveza je osigurjena za dolgo časa. Razmere z Rusko so utrjene in doseglo se je popolno soglasje z njo. Shod treh cesarjev je označen z najodločnejšo željo vladarjev in vlad, da se ohrani mir v Evropi. Kupčijsko in politično približevanje k Grški se želi in naredili so se uže koraki, da se sklene kupčijska pogodba. Konečno je poudarjal minister neopravičeno zavlečenje priklepa turških železnic in izrazil upanje, da se vprašanje o odškodnini v Aleksandriji kmalu reši.

Rim, 4. novembra. „Agenzia Stefani“ izjavlja, da je včrta dunajskega lista, da name-rava Italija v zapadni Afriki napraviti kazensko kolonijo, po polnem neistinita. Danes bode otvoril budjetoški škof tukajšnji česki kolegi. Po slovesni maši se bode razdelila spominska svetinja.

Bruselj, 4. novembra. „Moniteur“ objavljaja imenovanje dozdajnjega poslanika v Stockholmu, barona Pitteursa van Hiegeartsa, diplomatičnim zastopnikom Belgije pri Vatikanu.

Kahira, 4. novembra. Privatna poročila potrjujejo včrta o padu Kartuma. Gordon je baje od 8. m. m. ujet. O usodi avstrijskega konzula Hansala ni nobenih poročil.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 5. novembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.30
„ „ „ srebro	82.50
Zlata renta	103.85
5% avstr. renta	96.45
Delnice narodne banke	883.—
Kreditne delnice	294.80
London 10 lir sterling	122.—
20 frankovec	9.68
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	59.80

Uradni glasnik

z dne 5. novembra.

Razpisane ustanove: Fr. Metelkove ustanove za 6 ljudskih učiteljev kranjskih, ki se odlikujejo v sadjarstvu, vsaka po 42 gld. Prošnje do konca novembra meseca c. kr. dež. šolskemu svetu za Kranjsko.

Razpisane službe: Na jednorazrednici v Lescah služba učitelja; 400 gld. in stanovanje. Prošnje do 30. novembra okr. šol. svetu v Radovljici.

Eks. javne dražbe: V Mokronogu zemljišče Ant. Zupet iz St. Ruperta (1875 gld.) dne 15. aprila 1885. — V Krškem pol. zemljišča Urše Radeč iz Cerkelj (733 gld.) dne 22. novembra. — V Vipavi zemljišča Ant. Peterlina (510 gld., 300 gld., 450 gld. in 70 gld.) dne 9. decembra.

Tuji.

Dne 3. novembra.

Pri Maliči: Wiener in Finder, trgovec, z Dunaja. — Schak in Deininger, trgovca, iz Gmundna. — Skoupil, gozd. pristav, iz Soteske. — Maurer, trgovec, iz Doba. — Mulley, zasebnik, z Vrhnike. Pri Slonu: Vitez Andrioli, c. kr. drž. pravdnika namestnik, iz Gradca. — Lach, potovalec, iz Maribora. — Jazbec, učitelj, iz Nov. Mesta. — Kühnschebre iz Mevzelc. — Sodaritsch iz Dolenjske. Pri Južnem kolodvoru: Stanizlić, potovalec, iz Linea. — Savla, potovalec, z Reke. Pri Avstr. carji: Deu, medicinec, z Dunaja. — Knaflič in Grünwald, iz Šmartnega.

Umrli so:

Dne 3. novembra. Ljudevit Perona, magistratni svetnik, 57 l., Sv. Jakoba trg št. 2, jetika. Dne 4. novembra. Makso Kremžar, kurjačev sin, 13 dni, Kolodvorske ulice št. 11, slabost. — Herman Ahčin, agent, 25 l., Špitalske ulice št. 10, samomor vsled ustrelenja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
4. nov.	7. zjutraj	742.80	— 1.8	bzv.	obl.	
	2. pop.	739.88	+ 9.3	sl. svzh.	js.	0.00
	9. zvečer	741.64	+ 5.4	sl. szpd.	s. js.	

Zahvala.

Za obilo sočutje med boleznijo in ob smrti, za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu, za lepe, krasne vence in za mili nagrobni pri pogrebu nepozabljivega ranjcega

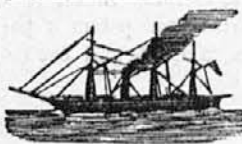
Feliksa

izreka svojo najtoplejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, gospodičnam, gospodom noscem in pevcem, kakor tudi požarni brambini in gg. uradnikom

žalujoča rodbina

Pizmaht.

V Mokronogu 3. novembra 1884.

International Line.

Iz TRSTA direktno v NEW-YORK.

Vélíki parniki prvega razreda te črte plujejo redno v New-York in prevzemljejo naklad in potnike po najnižjih cenah in v najboljši oskrbovanje.

V New-York — Odhod iz Trsta.

Parnik „Bracada“ 3300 ton okoli 12. novembra.
„Surrey“ 4200 „ „ 30. „

Popotniška kajuta 200 gld. — medkrčv 60 gld.
Zaradi potovanja blagoviti naj se oglasiti pri

J. Terkuile

glavni agent za prevóz čez morje.
Via dell' Arsenale št. 13, Teatro Comunale, Trst.
Zaradi naklada pri Emilianu d'Ant. Poglayen-u, glavnem agentu. (110) 10—2

Antirrheumon

pripravljan od G. Piccolija, lekarja „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Najboljše sredstvo zoper trganje, protin, otrpenje čutnic, holesti in križi in prsih, revmatični glav- in zoboból.

Steklenica 40 kr.

Naročila z dežele se nemudoma izvršujejo po pošti. (105) 15—2

Na prsih in pljučah bolehnim!

Gospodu Jul. pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani na Mestnem trgu. Zamán vporabljal sem pri kašlju in pljučnih bolečinah razna sredstva, dokler nijsem poskusil Vašega soka iz kranjskih planinskih zelišč a 56 kr., in z veseljem sem opazil zboljševanje. Blagovolite mi poslati še 3 steklenice.

Spoštovanjem Vaš udani Josip Malešič v Sisku.

!!Priznanje!!

Proti bolečinam v glavi in želodcu!

Gospodu lekarnarju Trnkoczy-ju v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Z veseljem Vam naznanjam, da so mi Vaše kri čistilne kroglice, škatlica po 21 kr., izredno dobro služile. Vročina, katero sem čutila po vsem telesu, potem huđi glavoból in sem ter tje napadajoča me mrzlica, sami nasledki zapretja in želodčnega katara, ponehali so, hvala Bogu, po polnem, ko sem uživala Vase kri čistilne kroglice, tako da ljudje že pravijo, da sem veliko bolj zdrava videti.

Zahvaljujaje se Vam v novič prav iskreno, Vas prosim, da mi pošljete za 1 gld. 5 kr. še en zavitek teh takó izvrstno delujočih kri čistilnih kroglic.

Pozdravlja Vas, sem najudanejša Lucija Stibar.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva zelo oživljajoče in napravi zobe blesteče bele, a 30 kr.

Najnovejše spricalo.

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo salicilno ustno vodo in salicilni zobni prašek z izvrstnim vspehom in priporočati ja moram vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice. Spoštovanjem (117) 9—1 Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima vedno frišna v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna pri „Samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na Mestnem trgu v Ljubljani.

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vnanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih solah upeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapisniki uvedenih učnih knjig oddajejo se brezplačno.